

ΑΝΑΧΡΗΣΗ : “ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΣΟΚΟΛΑΤΑΣ”

ΧΑΤΖΗΩΑΝΝΙΔΗ ΑΝΝΑ 04106017
ΜΠΟΥΡΙΤΣΑ ΔΗΜΗΤΡΑ 04106008
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ 2011 _2012

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:
Δ.ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ
Σ. ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ:
Π.ΒΑΣΙΛΑΤΟΣ

Τα **Εξάρχεια** είναι συνοικία της Αθήνας που βρίσκεται στο κέντρο της πόλης. Οριοθετείται από τις οδούς Σόλωνος, Ιπποκράτους, Πατησίων και Καλλιδρομίου, ενώ ανατολικά συνορεύει με την περιοχή του Κολωνακίου. Επίσης συνορεύει, αν και δεν διαχωρίζεται πλήρως, με τις περιοχές του Μουσείου και της Νεάπολης. Βρίσκεται στους πρόποδες του λόφου του Στρέφη.

Παλαιότερα η περιοχή ονομαζόταν *Πιθαράδικα* λόγω των εργαστηρίων που υπήρχαν στην περιοχή μέχρι τις αρχές του 19ου αιώνα και κατασκεύαζαν πιθάκια. Το νεώτερο όνομα της περιοχής προήλθε από κάποιον Ηπειρώτη έμπορο ονόματι Έξαρχο, που διατηρούσε στην οδό Θεμιστοκλέους μεγάλο -για τα δεδομένα της εποχής- κατάστημα γενικού εμπορίου. Στις αρχές του 19ου αιώνα τα Εξάρχεια, και συγκεκριμένα η οδός Τζαβέλα, θεωρούνταν το σύνορο της πόλης της Αθήνας. Αρχικά στη συνοικία αυτή κατοικούσαν οικοδόμοι και τεχνίτες από τις Κυκλάδες, ενώ από το 1865 που εντάχθηκε και στο σχέδιο πόλης άρχισε σταδιακά να αναπτύσσεται.

Στην περιοχή των Εξαρχείων κατοίκησαν και δραστηριοποιήθηκαν σημαντικοί άνθρωποι της τέχνης και των γραμμάτων ενώ αποτελεί μέχρι και σήμερα στέκι διανοουμένων.

Η παρουσία διανοούμενων αλλά κι η έντονη πολιτικοποίηση που κυριαρχεί στα Εξάρχεια ώθησε στην παρουσία πολλών βιβλιοπωλείων και βιβλιοθηκών στη περιοχή, ενώ φιλοξενούν και πολλές τυπογραφικές επιχειρήσεις. Στις αρχές της δεκαετίας του 1990 η περιοχή έγινε επίσης κέντρο της αγοράς ειδών πληροφορικής, καθώς πάρα πολλά καταστήματα του είδους εμφανίστηκαν στην οδό Στουρνάρα και τις κατέτους της.

Σημείο αναφοράς για την περιοχή αποτέλεσε για δεκαετίες η Μπλε στη γωνία πλατείας Εξαρχείων και οδού Αραχώβης, η οποία υπήρξε αρχιτεκτονικό σύμβολο για την εποχή της.

Η επιλογή της περιοχής των Εξαρχείων για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας προέκυψε λόγω του ιδιαίτερου πολιτιστικού της χαρακτήρα όπως επισημάνθηκε, και της έντονης πύκνωσης που παρουσιάζει σαν περιοχή.

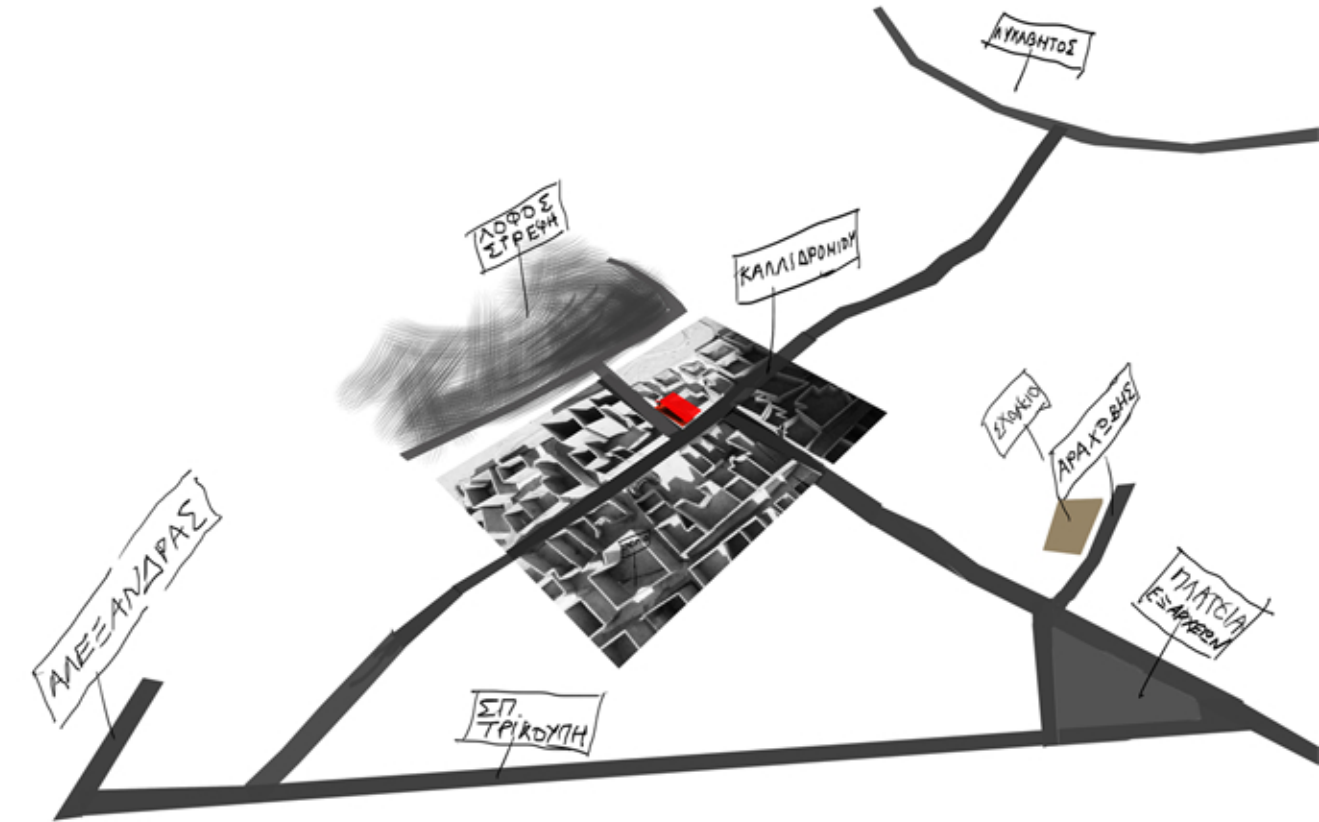
Πιο συγκεκριμένα, το ενδιαφέρον κεντρίζει η οδός Καλλιδρομίου. Σε παλαιότερες εποχές ήταν κατεξοχήν εστία καλλιτεχνών, ζωγράφων, ηθοποιών, ποιητών, συγγραφέων. Χαρακτηριστικό της έντονης καλλιτεχνικής δραστηριότητας της εποχής αποτελεί ότι στο τέρμα του δρόμου με τις μουριές γυρίστηκε το 1955 η καταληκτική φονική σκηνή της Στέλλας του Κακογιάννη.

Η οδός Καλλιδρομίου είναι κέντρο - απόκεντρο και κατ' αναλογία με την περιοχή των Εξαρχείων είναι υψομετρικά ταραγμένη. Ξεκινά από τα ψηλότερα σημεία της Ασκληπιού και βυθίζεται ως την Χαριλάου Τρικούπη, ακολουθεί μια ανοδική καμπύλη ως την Θεμιστοκλέους και πραγματοποιεί, από τη Ζωσιμαδών και κάτω, την τελική βουτιά προς την Σπύρου Τρικούπη. Από τη δεξιά μεριά οι αριθμοί φτάνουν στο 96, από την αριστερή στο 91. Σ' αυτά τα νούμερα διασώθηκαν από την αντιπαροχή κομμάτια σπάνιας αρτιότητας και πολυποίκιλης αισθητικής: άνετες αστικές κατοικίες, έξοχα νεοκλασικά και εξαιρετικά δείγματα εκλεκτικιστικής αρχιτεκτονικής.

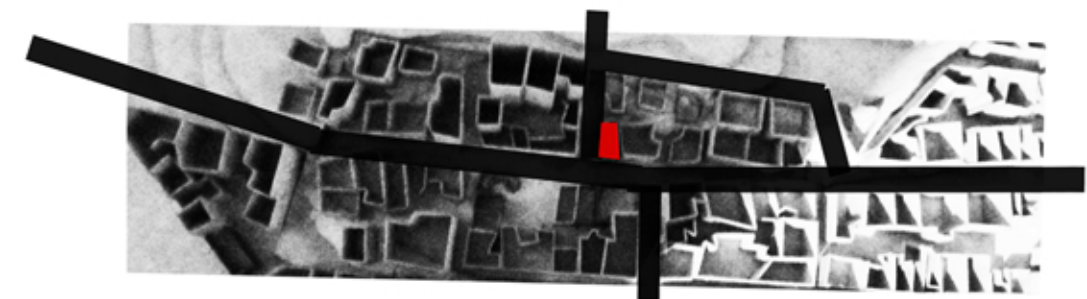
Η φυσιογνωμία της Καλλιδρομίου οφείλει πολλά σ' αυτά τα κτίρια - όπως εξάλλου στην Λαϊκή Αγορά αλλά και στη γειτνίασή της με το λόφο του Στρέφη όπου ανεβαίνουν οι σκάλες των παρόδων της.

Το ύψος της οδού όμως συγκαθορίζεται από πληθώρα παραμέτρων που είναι αδύνατον να εντοπιστούν αποκλειστικά σε μορφολογικά χαρακτηριστικά. Αρκούμεστε σε ουσιώδεις παρεντοπισμούς

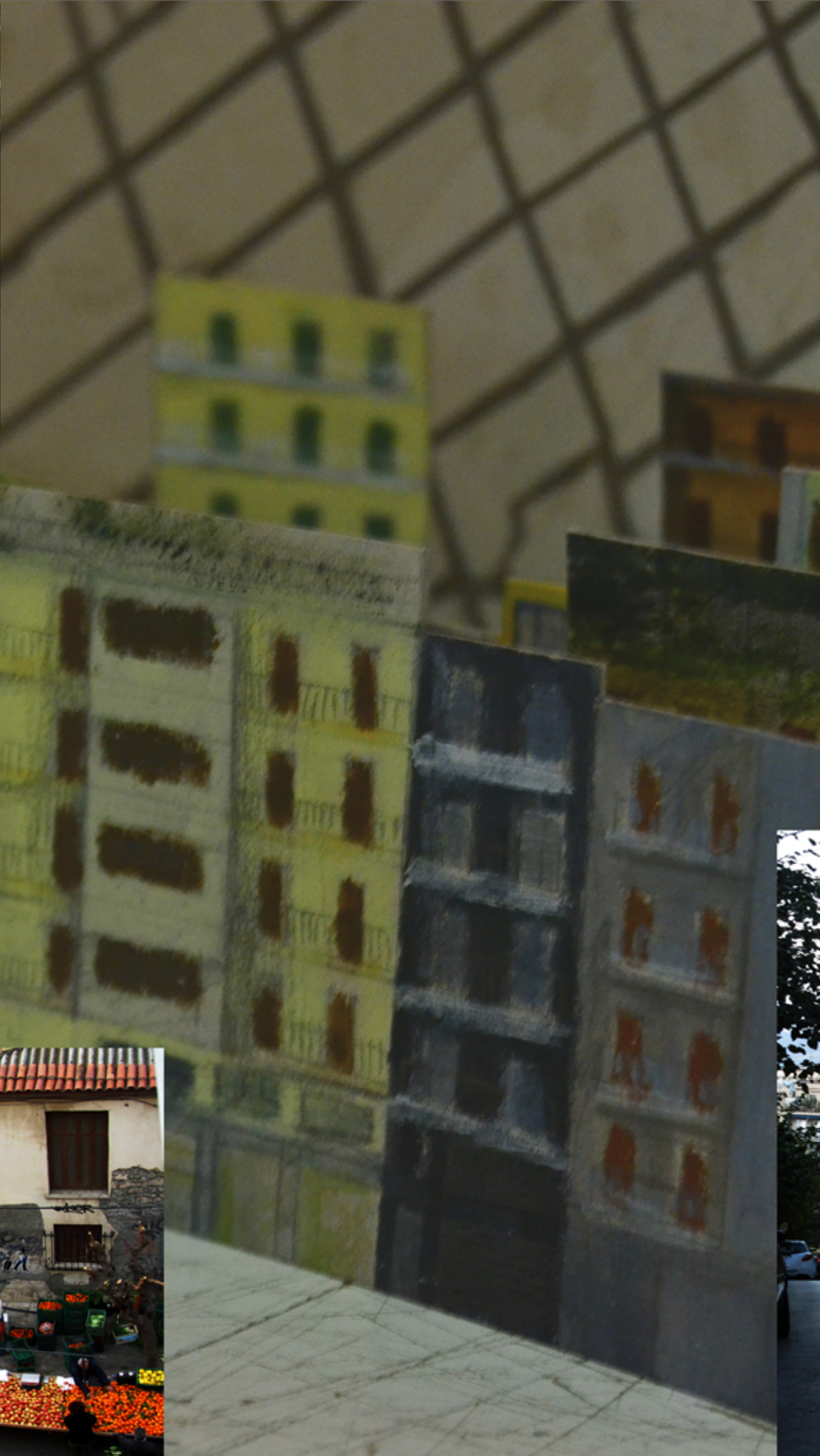
.Το Κέντρο Λόγου και Τέχνης 104 στη συμβολή με τη Θεμιστοκλέους, το Θέατρο της Οδού Καλλιδρομίου και η Δραματική Σχολή του Αρμένη αποτελούν έναν πόλο, ενώ οι εκδοτικοί οίκοι όπως η Ίνδικτος, η Στιγμή και η Αστάρτη, με τα βιβλιοπωλεία και τα εντευκτήριά τους, έναν άλλο. Η Καλλιδρομίου διαθέτει παλαιοβιβλιοπωλείο, το τυπογραφείο του Σταυρουλάκη και το ατελιέ γραφικών τεχνών Ανάγραμμα της οικογένειας Μπαλή. Διαθέτει επιπλέον εξυπηρετικό περίπτερο στη συμβολή με την Μπενάκη, το ιστορικό καφενείο *Η Μουριά* και την ευρύχωρη καλοκαιρινή αυλή της ταβέρνας *Άμα Λάχει*. Επίσης υπάρχει εκλεπτυσμένο παντοπωλείο, στούντιο τατουάζ και παζάρι μεταχειρισμένων ενδυμάτων. Χαμηλότερα βρίσκουμε το στέκι μιας αριστεριστικής οργάνωσης, το γραφείο του Συνασπισμού στο κέντρο και το αστυνομικό τμήμα στην κορυφή της, ιδανικός συνδυασμός για το συμβολισμό της κλιμάκωση όλων των εντάσεων που δонούν τα Εξάρχεια.

- διασκέδαση
- υπερτοπικό εμπόριο
- εμπόριο υπηρεσίες
- πρωτοβάθμια εκπαίδευση

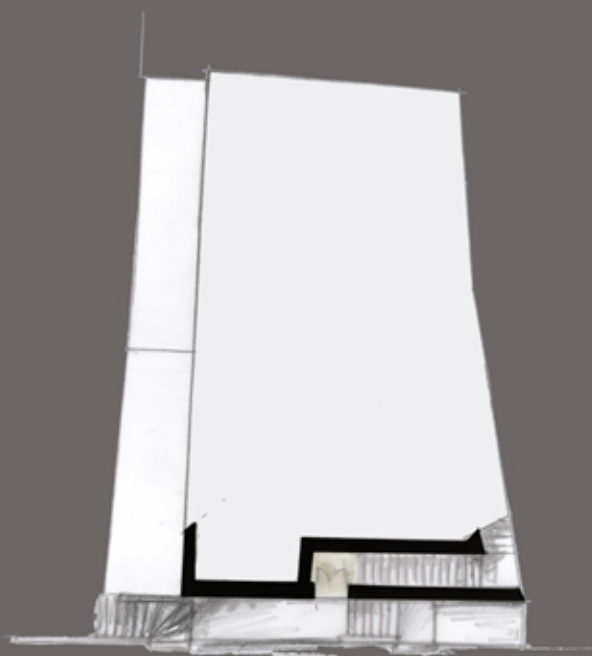
Τα περισσότερα από τα μπαρ και ταβερνεία που συγκέντρωναν τον καλλιτεχνικό περίγυρο της εποχής έχουν πλέον χαθεί, αλλά η γειτονιά διατηρεί τον ανέμελο χαρακτήρα της, στον οποίο συμμετέχει και νεότερος κόσμος, κάτοικοι και επισκέπτες. Εδώ φθάνουμε να βρούμε το σπίτι του αριθμού 60, στον πυρήνα της εστίας των μπαρ που συγκεντρώνουν τον κόσμο που διαμορφώνει την ατμόσφαιρα της οδού.

Πρόκειται για ένα ιδιαίτερο κτίσμα και για αυτόν το λόγο επιλέχθηκε. Βρίσκεται στη συμβολή της Καλλιδρομίου και της οδού Ευκλείας, η οποία ουσιαστικά είναι μια κλιμακωτή ανάβαση στο γήπεδο μπάσκετ του λόφου Στρέφη. Είναι ένα αίνιγμα ως προς την ανάγνωση και την κατανόησή του, σχεδόν αδύνατο αν δεν εισέλθει κάποιος στο εσωτερικό του. Αυτό το κάνει αρκετά εσωστρεφές, γεγονός που στη συνέχεια προσπαθήσαμε να ανατρέψουμε. Μετά την είσοδο στο κτίριο ανακαλύπτει κανείς τη δαιδαλώδη του, ιδιαίτερα ως προς την πορεία διάβασης σε αυτό, πολυποίκλη και διασπαστική. Χτισμένο σε τρεις φάσεις, από επάνω προς τα κάτω, αντικατοπτρίζει τη γεωμορφολογία της περιοχής, μέσα από τη σκαλωτή του διάρθρωση. Το πίσω κτίσμα, στο υψηλότερο σημείο, χτίστηκε γύρω στο 1920 και γύρω στα 1960 προστέθηκε το κομμάτι που έχει πρόσοψη στην Καλλιδρομίου, επάνω στην πιθανή αυλή του παλαιότερου. Τέλος, στο δώμα του δεύτερου κτίσματος φτιάχτηκε ένα μονόχωρο μικρό κτίσμα. Πιθανολογούμε ότι το καθένα χρησιμοποιούνταν ως ανεξάρτητη κατοικία, ακόμη και το δίχωρο χαμηλοτάβανο με πρόσοψη στην Καλλιδρομίου, που ενδεχομένως δημιουργήθηκε την ίδια περίοδο με το πρώτο κομμάτι, αν λάβουμε ως δεδομένο ότι η είσοδος στο κτίριο γινόταν από την οδό Καλλιδρομίου. Πιθανών να κατοικούνταν μέχρι πρόσφατα καθώς παρατηρήσαμε διακόπτες ηλεκτρικού ρεύματος. Σήμερα το κτίριο είναι στην ιδιοκτησία της σκηνογράφου και αρχιτέκτονα Λίλυ Πεζανού.

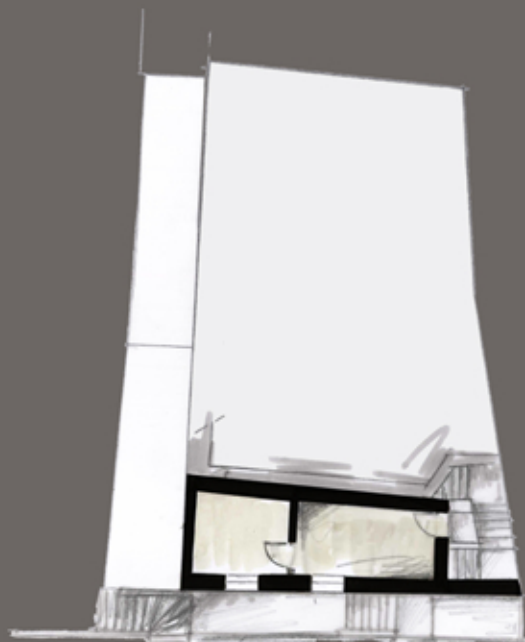
Το κτίριο, πέρα από την ποικιλία στη διάρθρωση φέρει και ιδιαίτερη ποικιλομορφία στις υλικότητες που το συνθέτουν, αποτέλεσμα των διαφορετικών σταδίων που δημιουργήθηκε και των συνεχών ραφών και επιπρόσθετων στοιχείων που συνέβαιναν.

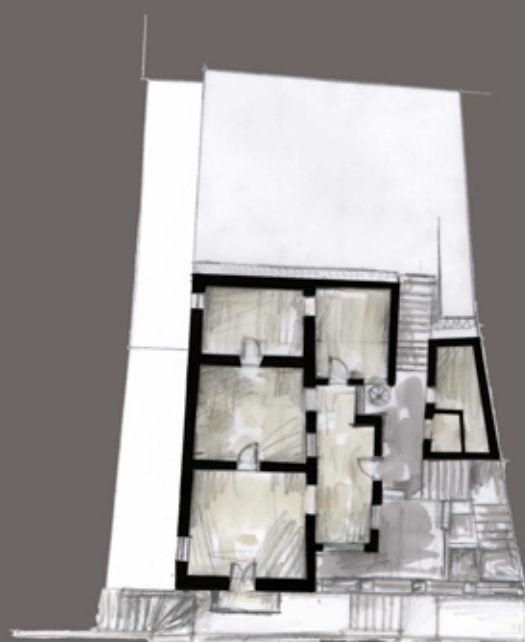

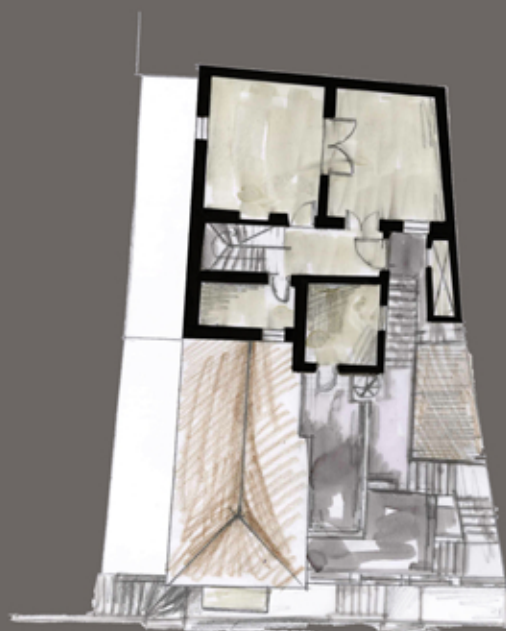
Α' ΣΤΑΘΜΗ

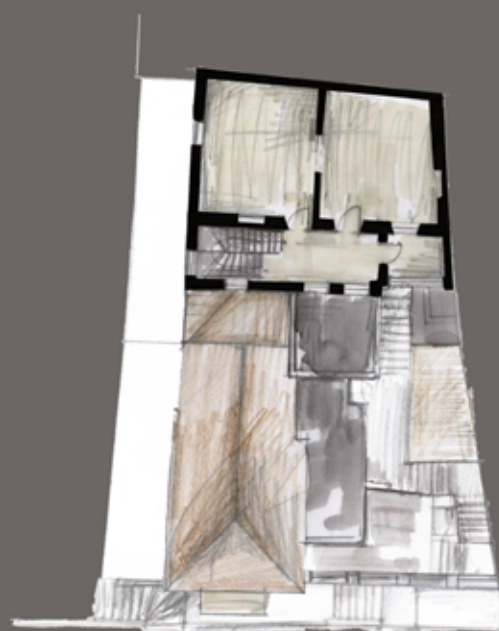
Β' ΣΤΑΘΜΗ

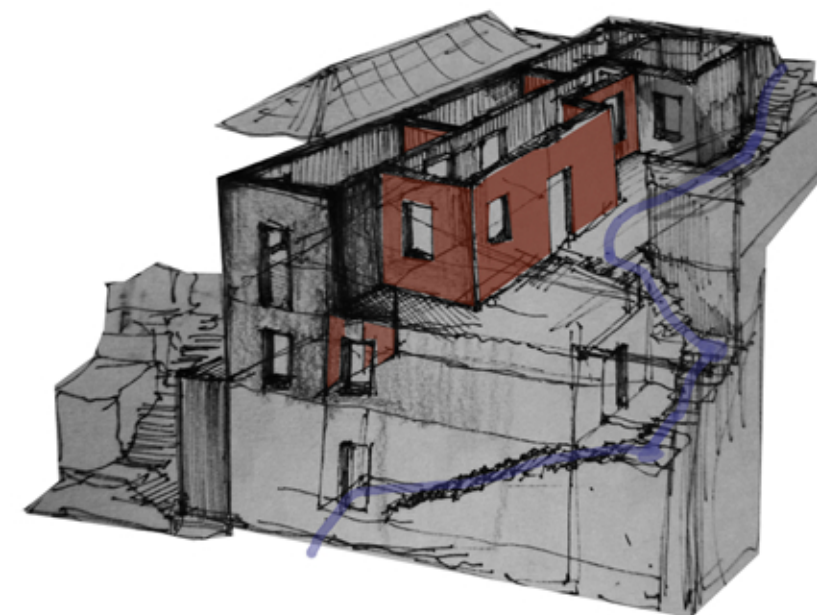
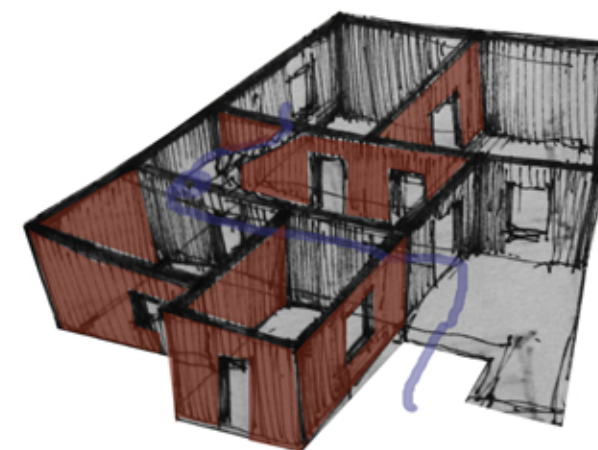
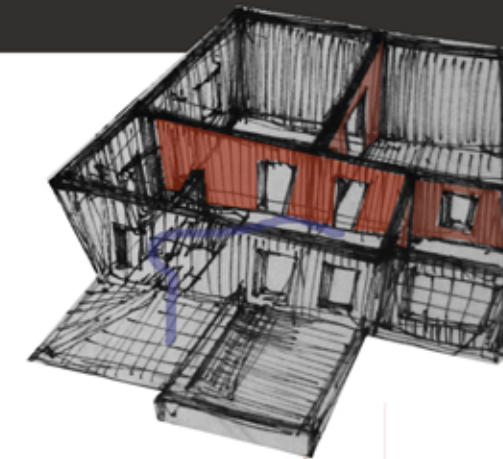
Γ' ΣΤΑΘΜΗ

Δ' ΣΤΑΘΜΗ

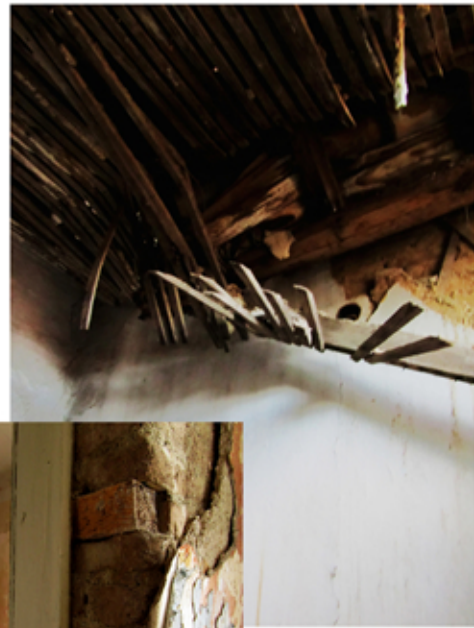

Ε' ΣΤΑΘΜΗ

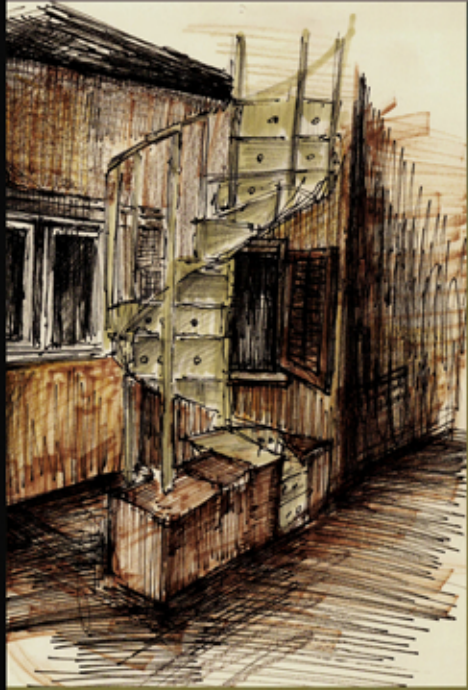

τοίχοι που αφαιρούνται στα πλαίσια της ιδέας
 η ροή των κινήσεων στο κτίριο μέσω των σκαλών

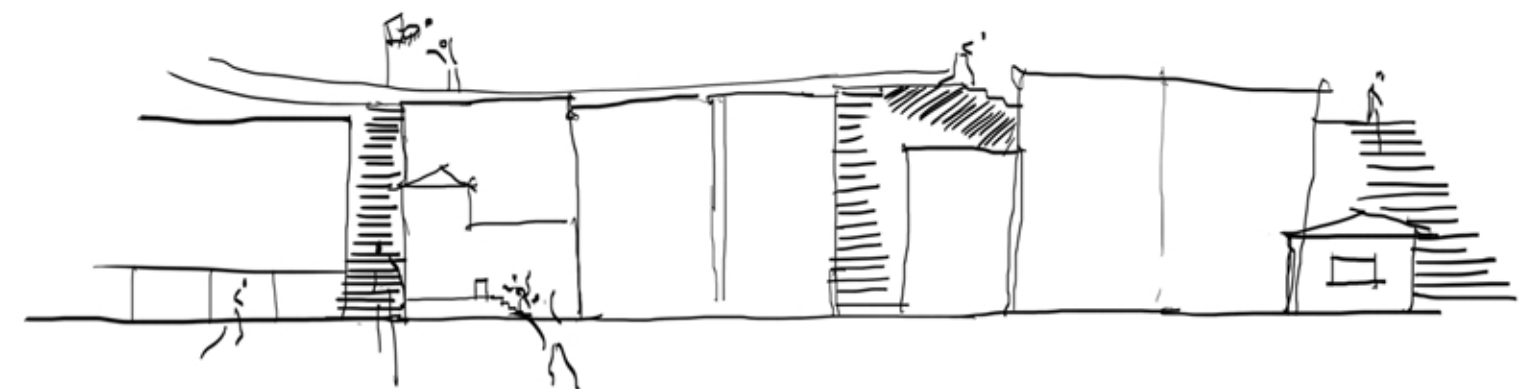
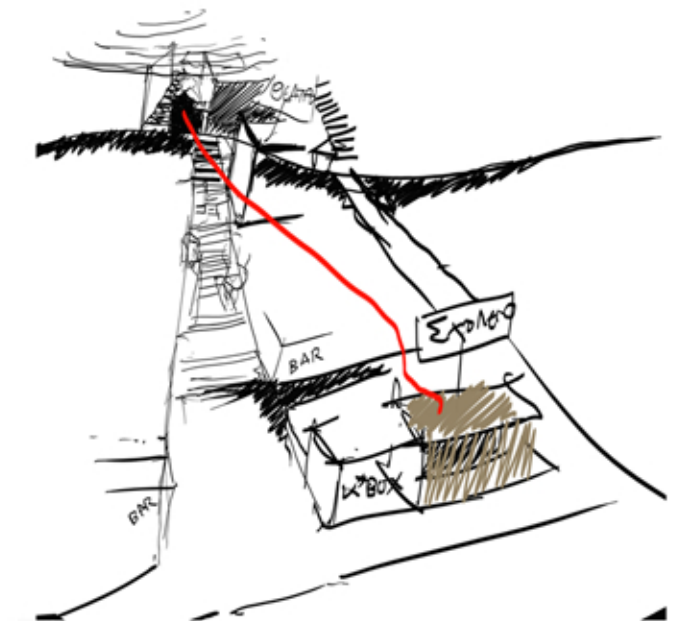
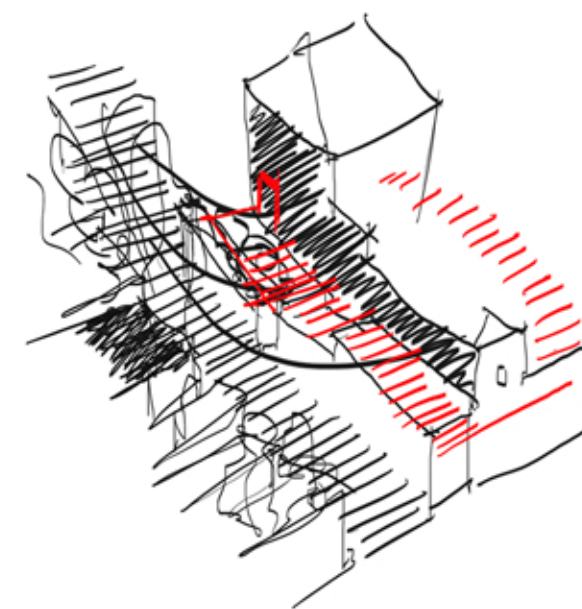
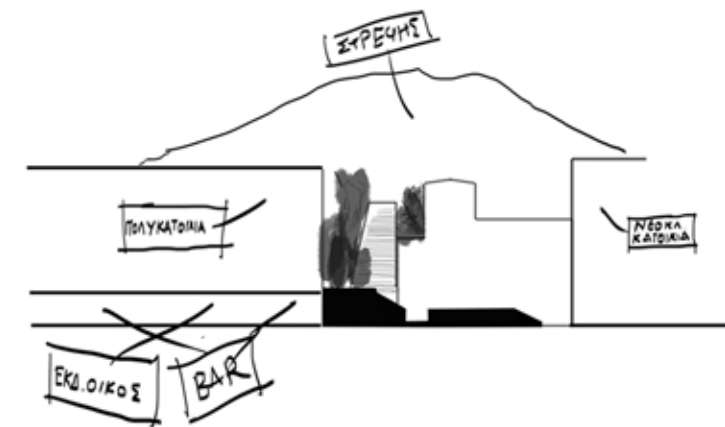
Λόγω της ιδιαίτερης ατμόσφαιράς του ,αρχική σκέψη ήταν η αναμόρφωσή του σε θεατρικό χώρο . Παρόλαυτα παρατηρείται ένας κορεσμός αυτής της πολιτιστικής έκφρασης στην περιοχή. Σε συνδυασμό με την έντονη απουσία κάποιας «παιδικότητας» στα Εξάρχεια, οδηγηθήκαμε στην δημιουργία ενός τόπου που να το δίνει κάτι τέτοιο στην περιοχή. Η διάρθρωση του κτιρίου δεν προσφερόταν για την διαμόρφωση ενός χώρου με τις προδιαγραφές του παιδότοπου, αλλά ενός τόπου για την ψυχαγωγία του παιδιού αλλά και του ενήλικα.Και όλα αυτά συνδυασμένα με το βίωμα της περιπλάνησης μέσα σε αυτό το ιδιαίτερο κτίριο που φέρει ιδιαίτερο συγκινησιακό φορτίο και ιστορικές μνήμες. Το καλύτερο δέλεαρ ήταν ένα... εργαστήριο σοκολάτας! Ο επισκέπτης, παρασυρμένος από τη μυρωδιά που θα εξαπλώνεται στους γύρω δρόμους, εισέρχεται στο κτίριο, απροετοίμαστος για το τι θα συναντήσει και βρίσκεται σε μια περιπλάνηση μέσα σε ένα ιστορικό κτίριο μέσα από παιγνιώδεις διαδρομές, διαρκή ανάβαση και κατάβαση ,παιχνίδια φωτός και σκιάς . Η κίνηση ρέει όπως η ρευστή σοκολάτα, από επάνω προς τα κάτω.

Το παρασκευαστήριο τοποθετείται στο πίσω κομμάτι ,στο επάνω επίπεδο ,για αυτό τον λόγο. Η δημιουργία των γλυκών είναι ένα θέαμα που προσφέρεται στον κόσμο, με κυρίαρχο στοιχείο ένα επιβλητικό καζάνι σοκολάτας στο κέντρο του δωματίου.

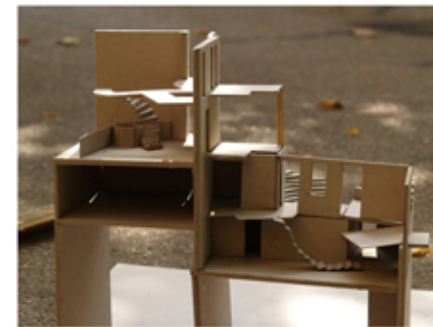
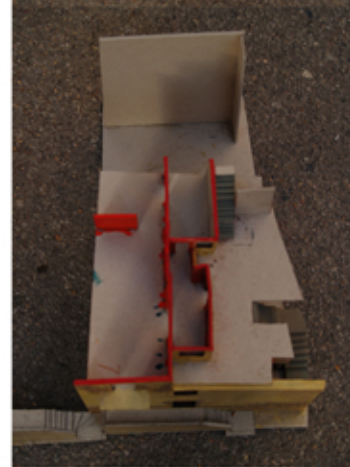
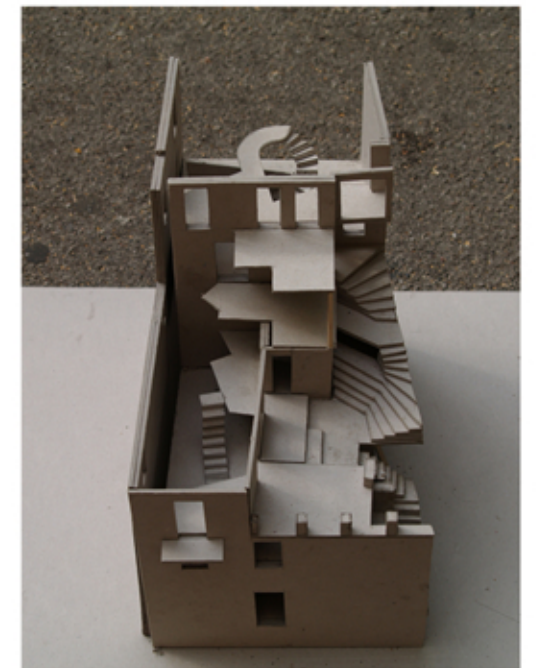
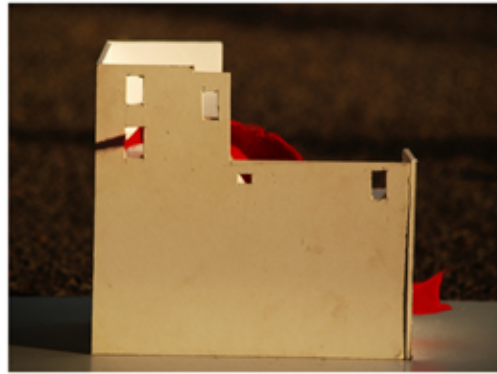
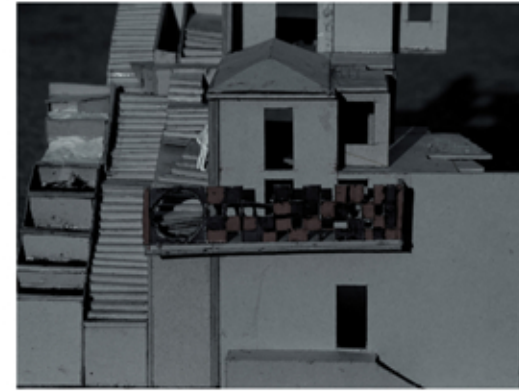
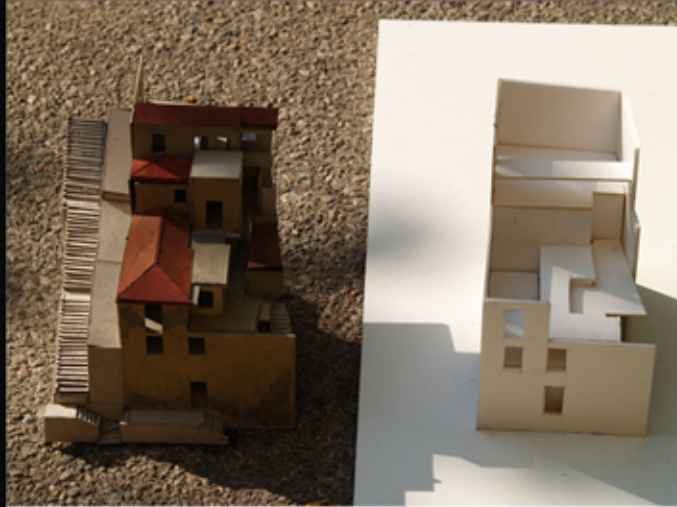
Οι χώροι ενοποιούνται για να αποτελέσει το κτίριο έναν ενιαίο οργανισμό με ισχυρό πυρήνα. Η κίνηση του κόσμου ρέει όπως η σοκολάτα, ενισχυμένη από την κατακόρυφη διάρθρωση του κτιρίου.

Μια μεταλλική σκάλα που αιωρείται πάνω από τα μπαζωμένα ισχυρά στοιχεία στο πλάι του κτιρίου (που υποθέτουμε ότι λειτουργούν ως αντιρίδες που συγκρατούν την επιχωμάτωση του οικοπέδου) ενισχύουν τη ροικότητα της κίνησης, η οποία γίνεται θεατή και από τον εξωτερικό χώρο ,ενώ με αυτό τον τρόπο ο δημόσιος χώρος εισέρχεται κατά κάποιον τρόπο στον ιδιωτικό. Αναιρείται κατά μια έννοια η εσωστρέφεια του κτίσματος και γίνεται προσβάσιμο από δύο επίπεδα.

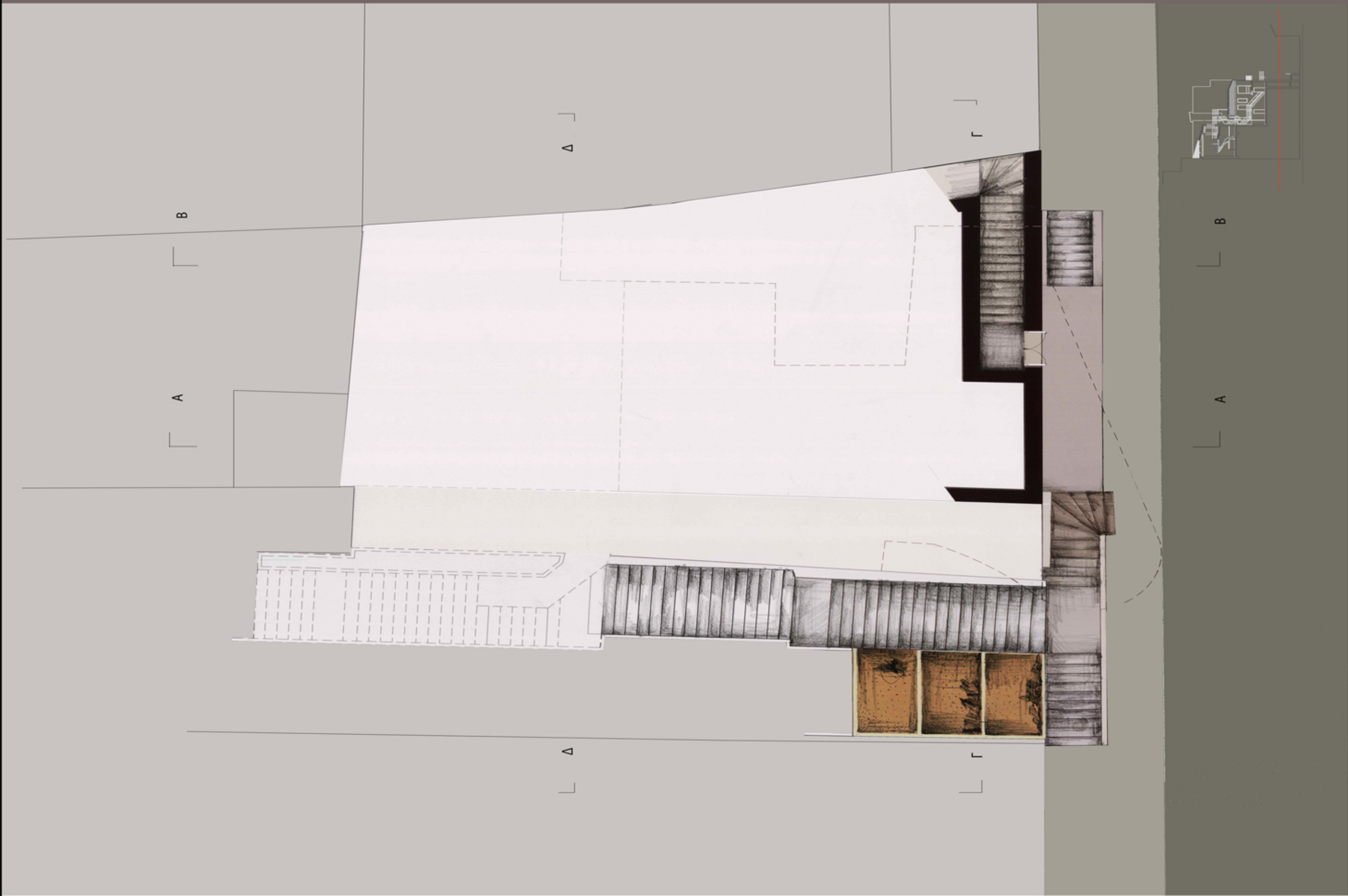
Τέλος, μέσα από τους αμφιθεατρικούς χώρους και τα επιπρόσθετα στοιχεία υπαίθριου χαρακτήρα αποκαθίστανται η θεατότητα μέσα από θεάσεις του αστικού χώρου.

A B

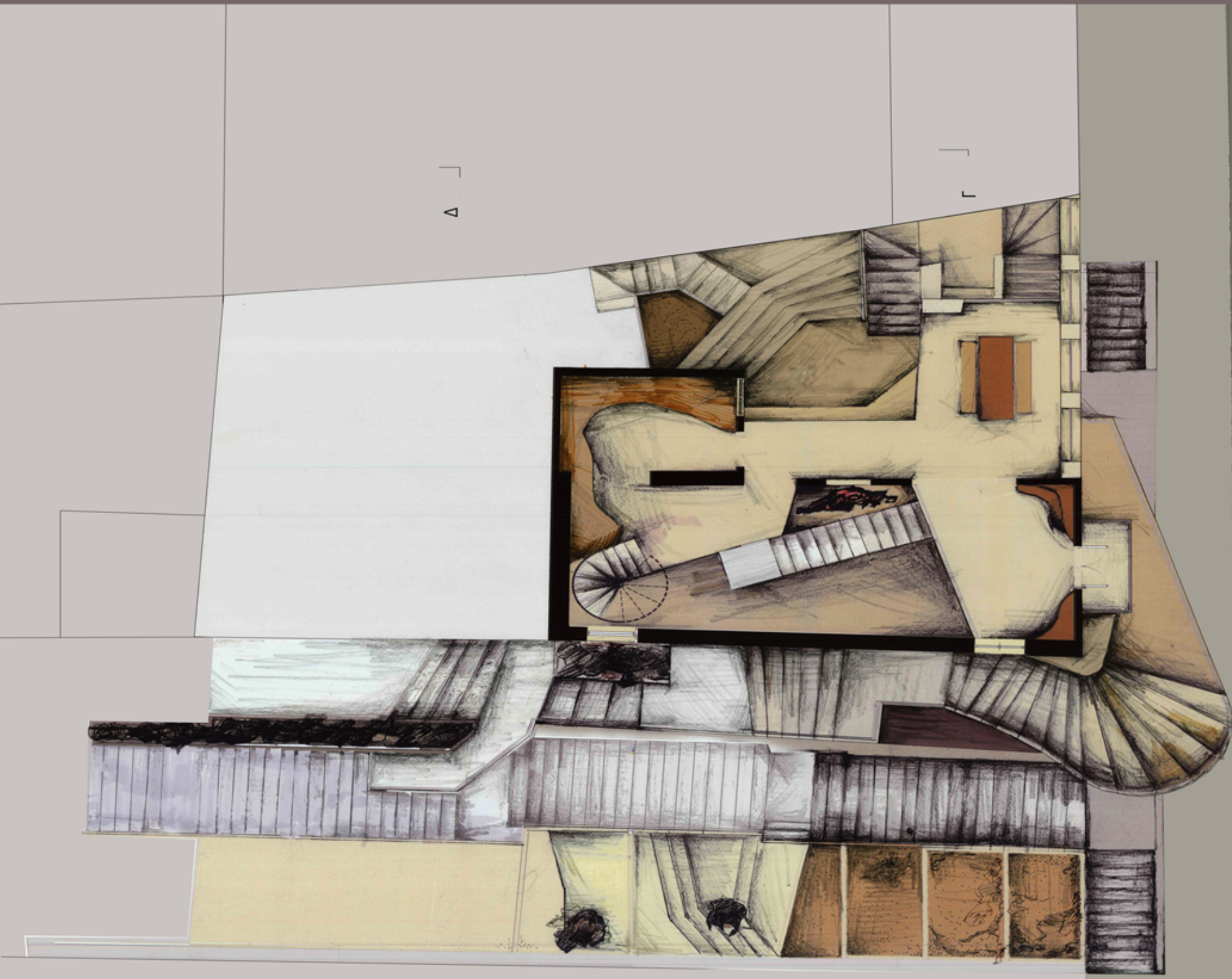
A

A

A B

B

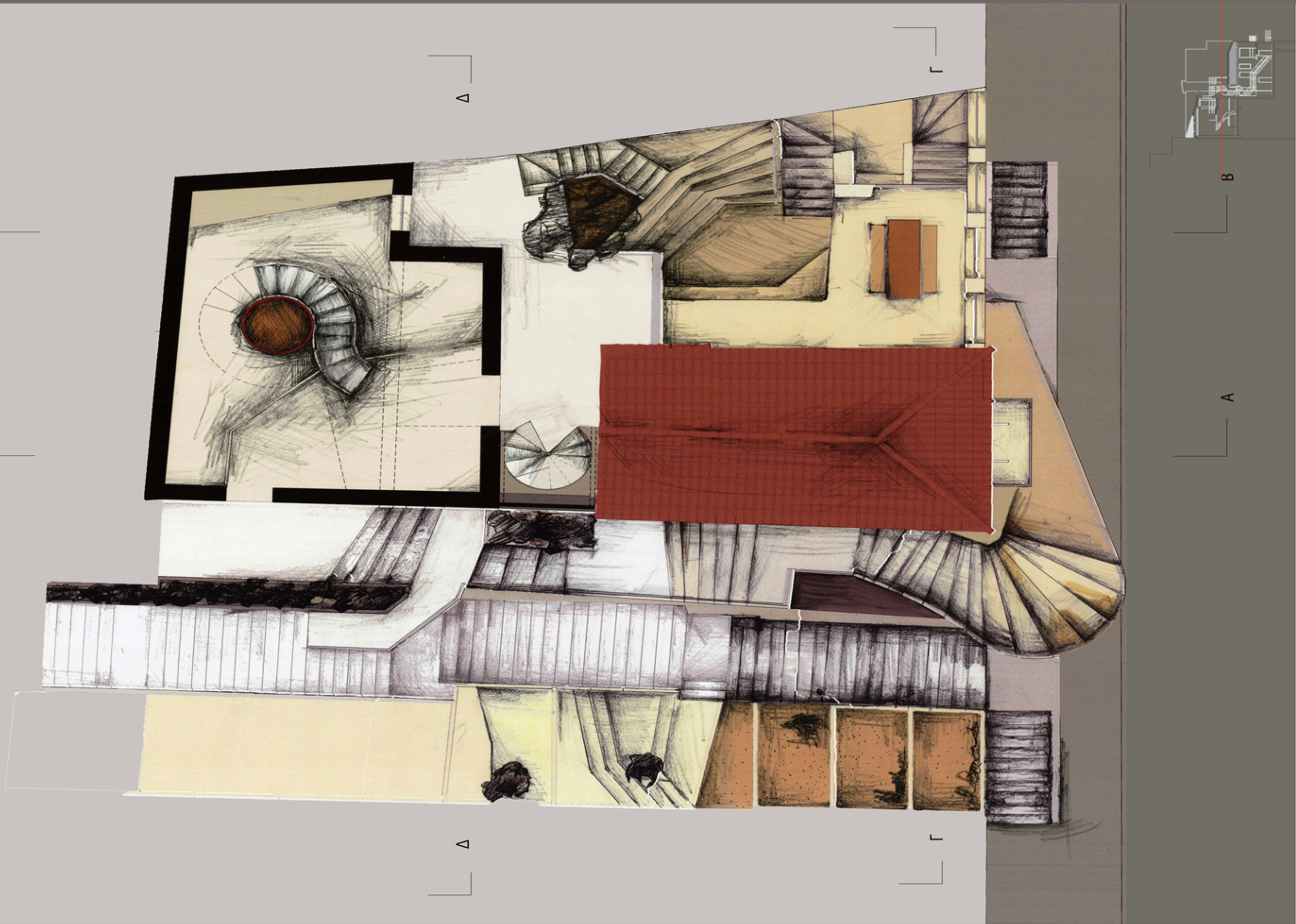
A

A

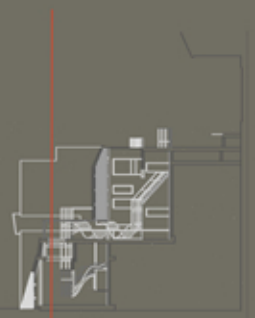
A

B

A

+19.0

+14.7

+11.6

+8.6

+6.2

+1.77

+ 0.00

TOMH A_A

